

Suomen Leonberginkoirat ry

JALOSTUSOHJESÄÄNTÖ

Hyväksytty vuosikokouksessa 26.3.2011

Nämä ohjeet on laadittu yleisesti hyväksytyjä koiranjalostuksen periaatteita ja Suomen Kennelliiton – Finska Kennelklubbenin koiranomistajan perusohjeen henkeä noudattaen. Ohjeet on tarkoitettu yhdistyksen jäsenten noudatettaviksi. Ne eivät ole varsinaisen tuomiovallan alaisia.

Jalostusohjesäännössä on mainittu sekä rotuyhdistyksen vaatimukset että Suomen Kennelliiton rajoitukset pentueen rekisteröinnille.

JALOSTUKSEN YLEISET PERIAATTEET

Jalostukseen pyritään käyttämään mahdollisimman korkealuokkaista jalostusmateriaalia. Siitosyhdistelmää suunniteltaessa pyritään ottamaan huomioon yksilöiden luonteenomaisuudet, ulkomuodolliset asiat, sekä perinnölliset sairaudet ja viat. Jalostusarvoa määriteltäessä kiinnitetään huomiota koiran oman laadun lisäksi myös sen vanhempien, sukulaisten ja erityisesti sen jälkeläisten laatuun. Jalostuspohjaa pyritään laajentamaan ottaen huomioon rodunomaisuuden säilyminen.

Näiden työohjeiden yleisperiaatteet ovat vähimmäisvaatimuksineen jalostustoiminnan runkona ja ohjearvoina, kuitenkin niin, että kukin tapaus käsitellään yksilöllisenä. Säännöistä voidaan joustaa ja jalostustoimikunta voi myöntää yhdistelmälle luvan poiketa jalostusohjesäännön vähimmäisvaatimuksista.

Jalostustoimikunnan periaate on olla työssään puolueeton ja noudattaa Suomen Kennelliiton ja Suomen Leonberginkoirat ry:n yleisiä toimintaperiaatteita. Jalostustoimikunta vastaa sille esitettyihin jalostustiedusteluihin kirjallisesti, jolloin selvitetään tehdyt ratkaisut perusteluineen. Jalostustoimikunnan on kokoonnuttava riittävän usein käsittelemään saapuneita jalostustiedusteluita, jotka on toimitettava jalostustoimikunnalle hyvissä ajoin, mieluiten kolme kuukautta ennen suunniteltua astutusajankohtaa.

Jalostusta koskevat määräykset jakaantuvat

- pentueen rekisteröintiä rajoittaviin sääntöihin,
- jalostukseen käytettävien koirien vähimmäisvaatimuksiin eli pentuvälitykseen hyväksyttävien pentueiden kriteereihin
- sekä muihin suosituksiin, joiden noudattamisen toivotaan yleistyvän käytännössä.

Jalostusyksilön omistajan tulisi olla Suomen Kennelliiton ja Suomen Leonberginkoirat ry:n jäsen ja noudattaa koiranomistajan perusohjetta. Kasvattajan tulisi olla allekirjoittanut kasvattajasitoumus.

JALOSTUSTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

I PENTUEEN REKISTERÖINNIN EHDOT

PEVISA

Pentueen rekisteröinnin on ehtona, että pentueen vanhemmista on ennen astutusta annettu virallinen

- **lonkkakuvauslausunto**
Rekisteröinnin raja-arvona on lonkkaniveldysplasian aste C. Kuvaushetkellä koiran tulee olla täyttänyt 18 kk.
- **kyynärkuvauslausunto**
Kuvaushetkellä koiran tulee olla täyttänyt 12 kk.
- **silmätarkastuslausunto.**
Posterior polaarista kataraktia sairastavan koiran jälkeläisiä ei rekisteröidä. Silmätarkastuslausunto on voimassa 24 kk.

Uroksen jälkeläisten rekisteröinnin raja-arvo on 40 pentua, kuitenkin siten, että uroksen viimeinen pentue rekisteröidään kokonaisuudessaan.

MUUT REKISTERÖINNIN EHDOT

Ulkomaisten urosten kohdalla noudatetaan koirarekisterikohdan 8 mukaista pysyvää poikkeuslupakäytäntöä. Ulkomailla tapahtuneesta astutuksesta tai tuontispermalla tapahtuneesta keinosiemennyksestä syntyneen pentueen rekisteröinnin kohdalla ei ulkomaiselta isältä vaadita PEVISA-ohjelman mukaisia tutkimustuloksia.

Nartulla voidaan teettää enintään viisi (5) pentuetta (= synnytystä) siten, että nartun edellisestä synnytyksestä on pentueen syntyessä oltava kulunut vähintään 10 kuukautta. Tätä tiheämpi pennutus sallitaan nartulle yhden kerran ja tällöin seuraavan synnytyksen väli on oltava vähintään yksi vuosi.

Kivesvikaista koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Pentueen rekisteröinnin ehtona on, että uros on palkittu virallisessa näyttelyssä tai että sillä on eläinlääkärin todistus normaaleista kiveksistä.

II JALOSTUKSEEN KÄYTETTÄVIEN KOIRIEN VÄHIMMÄISVAATIMUKSET

Ikä

- Nartun alaikäraja on 24 kuukautta astutushetkellä.
- Uroksen alaikäraja on 20 kuukautta astutushetkellä.

Näyttelytulos

- Jalostukseen käytettävän leonberginkoiran on saatava virallisessa näyttelyssä laatuarvostelussa vähintään kaksi EH-tulosta (sininen nauha) nuorten luokassa tai yksi EH-tulos (sininen nauha) avoimessa luokassa tai sen on pitänyt saada ennen 1.1.2011 kaksi EH-tulosta (punainen nauha) nuorten luokassa tai yksi EH-tulos (punainen nauha) avoimessa luokassa.
- Jalostukseen käytettävälle Suomessa rekisteröidyille leonberginkoiralle hyväksytään Suomessa tai muissa Pohjoismaissa 1.1.2011 jälkeen saavutetut näyttelytulokset.

Lonkanivelen kasvuhäiriö (HD)

- Jalostukseen hyväksytään koira, jonka HD-aste on A tai B ja siinä tapauksessa myös C, että yhdistelmän toisen osapuolen HD-aste on A.

Perinnölliset silmäsairaudet

- Perinnöllistä silmäsairautta, kuten posteriori polaarista kataraktaa tai silmänpainetautia (glaukooma) sairastavia koiria ei käytetä jalostukseen.
- Jos koiralla esiintyy muita kaihimuotoja, tulee jalostusyhdistelmän toisen osapuolen olla terveysilmäinen.
- Entropiumia eli silmäluomen kiertymää sisäänpäin sairastavaa koiraa ei tule käyttää jalostukseen. Jos koiralla on todettu jokin muu luomiongelma, tulee jalostusyhdistelmän toisen osapuolen olla terveysilmäinen.
- Silmäluomistaan leikattuja koiria ei tule käyttää jalostukseen.

Polyneuropatia LPN1

- Jalostukseen käytettävälle koiralle tulee tehdä LPN1-geenitesti ennen astutusta alkaen 1.1.2012.
- Jalostukseen voidaan käyttää koiraa, joka on geenitestin mukaan LPN1- vapaa N/N tai LPN1-kantaja D/N.
- Koira, jonka geenitestin tulos on LPN1-kantaja D/N, voidaan jalostuksessa yhdistää ainoastaan koiraan, joka on LPN1-vapaa N/N.
- Mikäli koira on geenitestin mukaan LPN1- sairas D/D, sitä ei käytetä jalostukseen.
- Kahden LPN1-kantajan jalostusyhdistelmää D/N x D/N ei tule toteuttaa.
- Koira katsotaan LPN1-vapaaksi N/N, eikä sitä tarvitse testata, jos koiran molemmat vanhemmat ovat geenitestin mukaan LPN1- vapaita N/N, tai ne ovat geenitestin mukaan LPN1- vapaiden N/N vanhempien jälkeläisiä.

Purentaviat

- Ala- tai yläpurentaista koiraa ei pitäisi käyttää jalostukseen.

Muut viat ja sairaudet

- Epilepsiaa sairastavaa koiraa ei tule käyttää jalostukseen.
- Kurkunpäänhalvausta sairastavaa koiraa ei tule käyttää jalostukseen.
- Polyneuropatian eri muotoja sairastavaa koiraa ei tule käyttää jalostukseen.
- Autoimmuunisairautta sairastavaa koiraa ei tule käyttää jalostukseen.
- Syöpäsairauksia sairastavaa koiraa ei tule käyttää jalostukseen.
- Vakavaa spondyloosia sairastavaa koiraa ei tule käyttää jalostukseen.
- Dilatoivaa kardiomyopatiaa sairastavaa koiraa ei tule käyttää jalostukseen.
- Sairasta koiraa ei tule muissakaan tapauksissa tule käyttää jalostukseen.

III MUUT SUOSITUKSET

Sukusiitoskerroin

- Jalostuksessa suositellaan yleisesti viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %.

Kyynärnivelen kasvuhäiriö (ED)

- On suotavaa, että jos jalostukseen käytettävällä koira sairastaa kyynärniveldysplasiaa, toisen osapuolen tulisi olla kyynärniveliiltään terve.

Purentaviat

- On suotavaa, että mikäli koiralla on kapea alaleuka, yhdistelmän toisella osapuolella on normaalisti kehittynyt alaleuka.
- On suotavaa, että mikäli koiralla on hammaspuutoksia, yhdistelmän toisella osapuolella on täysi hampaisto.

Perinnölliset silmäsairaudet

- On suotavaa, että jalostukseen käytettävät koirat tarkastetaan yhden vuoden välein.
- On suotavaa, että jalostukseen käytettävät koirat tutkitaan gonioskopialla noin 1-vuotiaina. Virtauskulman muutokset tulisi kirjata, ja mikäli koiralla on epänormaali kammiokulma, jalostusyhdistelmän toisen osapuolen tulisi olla terve.
- Jos koiralla esiintyy multifokaali RD tai iris irihmoja, (PPM) tulisi jalostusyhdistelmän toisen osapuolen olla terveysilmäinen.
- PHTVL PHTVL/PHPV asteita 2-6 sairastavaa koiraa ei tulisi käyttää jalostukseen. Jos koira sairastaa PHTVL/PHPV astetta 1, tulisi jalostusyhdistelmän toisen osapuolen olla terveysilmäinen.

Polyneuropatia

- Jalostuksessa tulisi välttää yhdistämästä koiria, joiden lähisuvussa esiintyy polyneuropatian eri muotoja.

Muut sairaudet

- Jalostuksessa tulisi välttää yhdistämästä koiria, joiden lähisuvussa esiintyy syöpäsairauksia tai joiden suvuissa esiintyy runsaasti syöpäsairauksia.
- Jalostuksessa tulisi välttää yhdistämästä koiria, joiden lähisuvussa esiintyy sydänsairauksia tai joiden suvuissa esiintyy runsaasti sydänsairauksia.

POIKKEUSLUVAT

Poikkeusluvut tulee aina anoa ennen astutusta.

Jalostustoimikunta käyttää rodun perinnöllisten sairauksien keskiarvojen määrittelyyn tutkittujen koirien lukumäärää ja tutkimustuloksia v. 1988-2008 syntyneistä leonberginkoirista. Lonkkaniveldysplasian kuvausprosentti on ollut 42 % ja lonkiltaan terveitä koiria on ollut 70 %. Kyynärniveldysplasian tutkimustulos on 30 %:lla näinä vuosina syntyneistä leonberginkoirista. Kyynärnivellitään terveitä koiria on 91 %. Perinnöllisten silmäsairauksien esiintymisen keskiarvo rodussa määritellään vuosina 1988–2008 syntyneistä koirista. Silmätarkastettujen koirien osuus on 35 %. Perinnöllisistä silmäsairauksista vapauttavia lausuntoja on 89 %.

I POIKKEUSLUPA JALOSTUSOHJESÄÄNNÖN VÄHIMMÄISVAATIMUKSISTA VOIDAAN MYÖNTÄÄ SEURAAVISSA TAPAUKSISSA:

Lonkkanivelen kasvuhäiriö (HD)/ yhdistelmä B + C

Poikkeuslupa voidaan myöntää yhdistelmälle, jonka toisella vanhemmalle lonkkanivelkuvauksen tulos on B ja toisen C seuraavin ehdoin:

- Yhdistelmän sukusiitoskerroin ei saa 4:lla sukupolvella olla korkeampi kuin 0,00 %.
- BLUP-indeksien keskiarvo ylittää luvun 100.
- Molempien koirien sisarusten lonkkanivelkuvauksen tutkimustulosten ja kuvausprosentin pitää ylittää rodun keskiarvo.
- Molempien koirien tulee olla geenitestattuja LPN1-vapaita N/N tai LPN1-vapaiden N/N vanhempien jälkeläisiä.
- Molempien koirien tulee täyttää jalostusohjesäännön muut vähimmäisvaatimukset.

Virallisen näyttelyn laatuarvostelu/ yhdistelmän toiselta osapuolelta puuttuu vaadittava näyttelytulos

Poikkeuslupa voidaan myöntää yhdistelmälle, jonka toiselta vanhemmalta puuttuu virallisessa laatuarvostelussa saadut kaksi EH-tulosta (sininen nauha) nuorten luokassa tai yksi EH-tulos (sininen nauha) avoimessa luokassa tai ennen 1.1.2011 saadut kaksi EH-tulosta (punainen nauha) nuorten luokassa tai yksi EH-tulos (punainen nauha) avoimessa luokassa seuraavin ehdoin:

- Koiralla tulee olla rodun ulkomuototuomarin kirjallinen laatuarvostelu, jos virallinen näyttelytulos puuttuu.
- Yhdistelmän toisella osapuolella tulee olla jalostusohjesäännön mukainen näyttelytulos.
- Uroksella tulee olla eläinlääkärin allekirjoittama todistus molempien kivesten laskeutumisesta, mikäli sillä ei ole virallista näyttelytulosta.

Jalostukseen käytettävältä koiralta puuttuu LPN1-geenitesti 1.1.2012 jälkeen

- Yhdistelmän toisen osapuolen tulee olla geenitestattu LPN1-vapaa N/N, tai sen tulee olla kahden LPN1-vapaan N/N vanhemman jälkeläinen.
- Suunniteltu pentue tulee olemaan koiran ensimmäinen.
- Koiran lähisuvussa (tässä isovanhemmat, vanhemmat, sisarukset) ei esiinny polyneuropatiaa sairastavia koiria eikä geenitestattuja LPN1-sairaita D/D.

II ROTUYHDISTYS VOI PUOLTAA REKISTERÖINNIN POIKKEUSLUPA-ANOMUSTA SEURAAVISSA TAPAUKSISSA:

Mikäli uroksen jälkeläisten HC-, ED- ja HD-tutkimusprosentti ja – tutkimustulokset ovat rodun keskitasoa tai paremmat, tulee rotuyhdistys puoltamaan poikkeuslupa-anomusta jälkeläismäärän ylittämiseksi ja esittämään, että poikkeuslupan perusteella syntynyt pentue rekisteröidään normaalilla rekisteröintimaksulla. Pentueen rekisteröinti-ilmoitukseen tulee liittää rotuyhdistyksen puoltava lausunto.

Mikäli jalostuksellisista syistä on perusteltua käyttää iäkstä urosta, jolta puuttuu kyynärnivelten tarkastuslausunto, rotuyhdistys tulee puoltamaan rekisteröinnin poikkeuslupa-anomusta ja esittämään normaalia rekisteröintimaksua, mikäli uros edustaa kannassa harvinaisia sukuja. Rotuyhdistys tulee esittämään pentueen rekisteröintiä normaalilla rekisteröintimaksulla. Pentueen rekisteröinti-ilmoitukseen tulee liittää rotuyhdistyksen puoltava lausunto.

On huomattava, että pentueen rekisteröinnin poikkeuslupa-anomus osoitetaan Kennelliiton Jalostustieteelliselle toimikunnalle, joka päättää rekisteröinnistä.

ROTUYHDISTYKSEN ASEMA JALOSTUSTYÖSSÄ

Rotuyhdistyksen jalostustoimikunta on yhdistyksen hallituksen valitsema ja toimii neuvoa antavana elimenä. Se on kaikkien jäsenten käytettävissä.

Jalostustoimikunta kerää tietoja ja välittää tietoja koirista jalostusta silmällä pitäen. Jalostustoimikunta tiedottaa sairauksista ja kannan tilasta saatavan tiedon puitteissa Jalostustoimikunta suorittaa kyselyitä, pentuekatselmuksia ja jalostustarkastuksia.

Jalostustoimikunta julkaisee internetissä jalostusuroslistan, jalostuksen tavoiteohjelman liitteineen sekä jalostusohjesäännön. Jäsenlehdessä tai vuosikirjassa julkaistaan kaikki näyttelyarvostelut, TOKO-, VEPE- ja AGILITY-tulokset, luonnetesti- ja BH-tulokset, tutkimustulokset perinnöllisten sairauksien varalta ja rekisteröidyt pentueet sukusiitoskertoimineen sekä rekisteröidyt tuontikoirat.

Jalostustoimikunta auttaa tarvittaessa jalostusyhdistelmän valinnassa.

Rotuyhdistys suorittaa myös pentuvälitystä. Välitettäväksi hyväksytään ne jäsenten kasvattamat rekisteröitävät pentueet, joiden vanhemmat täyttävät jalostukseen käytettävän koiran vähimmäisvaatimukset tai jalostusyhdistelmä on jalostustoimikunnan hyväksymä.

Rotuyhdistys valvoo myös, että jalostustyö tapahtuu jalostuksen tavoiteohjelmaa ja jalostusohjesääntöä noudattaen.